

Dosarul nr. 2ra-1073/2022
2-20011400-01-2ra-05082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (S. Dimitriu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

Î N C H E I E R E

02 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Sorina Botezatu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Botezatu Sorina
împotriva IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” cu
privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară, de concediere, restabilirea
la locul de muncă deținut anterior concedierii, încasarea salariului pentru perioada
absenței forțate de la locul de muncă, a penalității pentru neplata în termen în ziua
eliberării din funcție și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 27 ianuarie 2020, Botezatu Sorina a depus cerere de chemare în judecată
împotriva IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” cu
privire la anularea ordinelor de sancționare și restabilirea în funcție.

În motivarea acțiunii a menționat că, în luna iulie 2016, a promovat concursul
pentru funcția de șef de Secție Statistică, Informatică și Tehnologii Informaționale
la Institutul de Neurologie și Neurochirurgie, fiind încheiat contractul individual de
muncă nr. 317 din 08 iulie 2016, pe durată nedeterminată, în calitate de medic-șef
de Secție Informatică și Statistică Medicală la Institutul de Neurologie și
Neurochirurgie.

La data de 17 mai 2018, a fost informată prin ordinul intern nr. 55 din 17 mai
2018 că conform ordinului nr. 45 din data de 02 mai 2018, se pun în aplicație statele
de personal care prevăd reorganizarea Secției Monitorizare, Evaluare și Integrare a
Serviciilor Medicale prin includerea Secției Informatică și Statistică Medicală în
componența sa și reprofilarea funcției de medic-șef a Secției Informatică și Statistică
Medicală în funcția de medic statistician.

A indicat faptul că, despre situația creată s-a consultat cu Iu. Melentiev, șeful
Sindicatului Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, care
a fost de acord în privința neregulilor depistate în Statele de personal și a menționat

că personal s-a adresat secției juridice al Ministerului Sănătății Muncii și Protecției Sociale pentru clarificări.

A comunicat faptul că, pe parcursul activității sale în calitate de șef de secție, au fost depistate multe greșeli și probleme despre care directorul G. Zapuhlîh și vicedirectorul O. Misic au fost informați verbal și în scris prin nenumărate demersuri și rapoarte de audit, înregistrate în cancelarie, fapt care i-a deranjat mult, însă măsuri nu au fost luate, problemele și neajunsurile depistate nefiind rezolvate.

Activitatea sa a fost apreciată de către vice-ministrul Oleg Crăciun în raportul anual pentru anul 2016 și de Boris Gîlca, secretar general de stat al Ministerului Sănătății Muncii și Protecției Sociale în raportul anual pentru 2017. A activat în această funcție până la 01 noiembrie 2018, când a fost pusă în situația de a alege să fie transferată în funcția de medic statistician sau medic-auditor în domeniul calității medicale sau să fie concediată. Astfel, la data de 01 noiembrie 2018 a semnat Acordul suplimentar nr. 01 la Contractul individual de muncă nr. 317 din 08 iulie 2016. Tot la data de 01 noiembrie 2018 a fost emis Ordinul nr. 113-c privind transferul în funcția de medic auditor în domeniul calității medicale.

Reieșind din faptul că, s-a opus ilegalităților admise de administrația Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”, ultima a creat o atmosferă de presiune permanentă asupra sa, dorind cu orice preț eliberarea sa din funcția deținută.

A relatat că, situația s-a acutizat în toamna anului 2019, atunci când a depus mai multe plângeri în adresa organelor de resort, printre care la 25 septembrie 2019 la Inspectoratul de Stat al Muncii, la 06 august 2019 la Direcția de Poliție mun. Chișinău, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale. În toamna anului 2019 s-a intensificat persecutarea sa ilegală și neîntemeiată. Reclamanta și-a consolidat argumentele pe dispozițiile art. art. 206, 208, 209, 210 din Codul muncii.

Adițional a precizat că, la data de 28 octombrie 2019 a fost emis ordinul nr. 142 de către Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” pe care îl contestă așa cum nu conține temeiurile de fapt pentru care a fost emis. Trimiterea la întârzierile pretinse nu se concretizează, la ce dată, oră și unde ar fi întârziat.

Ordinul contestat face trimitere la ședința Comitetului de etică al IMSP Institutului de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” din 22 octombrie 2019, care nu reprezintă o comisie privind ancheta de serviciu la caz și nu face referire la persoana sa, întrucât în partea dispozitivă a procesului-verbal al ședinței Comitetului de etică se indică: „A recomanda administrației INN aplicarea dnei S. Botezat a sancțiunii disciplinare conform Codului muncii și Contractului Colectiv de muncă...”, evidențiind că, se numește Botezatu Sorina, potrivit datelor din buletinul de identitate și care se regăsesc și în Contractul individual de muncă, iar persoana „Dnei S. Botezat”, nu cunoaște cine este și la cine se referă. Sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare prevăzută prin ordinul nr. 142 din 28 octombrie 2019 este întemeiată pe sancționarea dreptului său de a prezenta sau nu prezenta explicații. În acest sens, și-a întemeiat argumentele pe dispozițiile art. 208 alin. (1) din Codul muncii.

A semnalizat că legislația muncii nu presupune sancționarea pentru faptul neprezentării explicației, fapt care constituie un abuz din partea angajatorului și o lipsă de motivare a hotărârii acestuia. Mai mult, nu s-au solicitat explicații din partea sa și a aflat despre acest fapt doar după aplicarea sancțiunii disciplinare. A arătat că, o încălcare flagrantă este regăsită la pct. 2 din ordinul nr. 142 din 28 octombrie 2019,

care prevede dreptul de a contesta ordinul în termen de 30 de zile, făcând referire la art. 210 alin. (1) lit. b), (3) din Codul muncii, coroborat cu art. 355 alin. (1). O altă încălcare la emiterea ordinului este că s-a emis peste mai mult de o lună din momentul constatării, contrar prevederilor art. 209 alin. (1) din Codul muncii, întrucât prin așa-numitele acte de constatare și note informative s-ar fi constatat întârzierea sa la serviciu la data de 03 septembrie 2019 și 18 septembrie 2019, pe când sancțiunea a fost aplicată la 28 octombrie 2019.

A menționat că, deși nu a fost înștiințată despre o careva anchetă de serviciu, angajatorul a încălcat prevederile art. 208 alin. (1) din Codul muncii, întrucât a constatat presupusul refuz de a prezenta explicații la 19 septembrie 2019 pentru presupusa faptă din 18 septembrie 2019, adică nerespectând termenul de 5 zile lucrătoare chiar de la momentul presupusei fapte.

La 14 ianuarie 2020, a fost anunțată despre concedierea sa, fără a se aduce la cunoștință, care sunt motivele celei mai grave sancțiuni pentru un salariat. S-a adus la cunoștință doar ordinul nr. 05-c din 14 ianuarie 2020, prin care angajatorul a dispus concedierea sa din funcția de medic auditor în domeniul calității medicale. Citind ordinul nr. 05-c din 14 ianuarie 2020, a constatat că drept temei este indicată o oarecare încălcare repetată a obligațiilor de muncă. Acest fapt contravine prevederilor art. 210 din Codul muncii, nefiind indicate temeiurilor de fapt, care potrivit legii trebuie să se regăsească în orice ordin de sancționare disciplinară, inclusiv în cel de concediere. La solicitările sale de a explica în ce constă încălcarea repetată a obligațiilor de muncă, nu a primit nici un răspuns, fapt care confirmă că este o răfuială din partea angajatorului.

A comunicat că nu a încălcat obligațiile de muncă și nu s-a adus la cunoștință despre care faptă repetată este vorba, nu s-a solicitat nici o explicație, pur și simplu s-a înmănat ordinul în cauză și atât.

Consideră ordinul nr. 05-c din 14 ianuarie 2020, drept unul ilegal și neîntemeiat, întrucât nu este prevăzut expres termenul în care sancțiunea poate fi contestată, deși potrivit art. 210 alin. (1) lit. b) din Codul muncii, în ordinul de sancționare trebuie indicat termenul în care sancțiunea poate fi contestată, iar potrivit art. 210 alin. (3) din Codul muncii, ordinul (dispoziția, decizia, hotărârea) de sancționare poate fi contestat de salariat în instanța de judecată în condițiile art.355. Nemotivate sunt prevederile ordinelor contestate or, potrivit contractului individual de muncă este prevăzut și negociat cu salariatul regimul de muncă de 7 ore pe zi, cinci ore pe săptămână, fără a fi specificată ora exactă a începerii muncii. Reclamantul și-a fundamentat poziția pe prevederile art. art. 329, 332, 89, 90 din Codul muncii.

Prin hotărârea din 25 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată a Sorinei Botezatu împotriva IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”.

A fost anulat ordinul nr. 142 din 28.10.2019 „Cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare medicului auditor în domeniul calității medicale Sorina Botezatu”, precum și ordinul nr. 05-c din 14.01.2020 „Cu privire la concedierea dnei Sorina Botezatu”, emise de IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” - ca fiind contrare legii.

A fost restabilită Botezatu Sorina în funcția deținută anterior concedierii - de medic auditor în domeniul calității medicale în cadrul IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman”.

A fost încasat din contul IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” în beneficiul Sorinei Botezatu, suma de 140 823,98 de lei, cu titlu de salariu pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă (perioada 14.01.2019 - 16.11.2021), suma de 546,98 de lei cu titlu de penalitate pentru neplata în termen în ziua eliberării din funcție a salariului restant, suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 155 370, 96 de lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

A fost luat act de scutirea legală a părților de la plata taxei de stat.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel declarate de Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” și de către Botezatu Sorina, cu menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 25 noiembrie 2021.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, hotărârea fiind legală și întemeiată.

La 20 iulie 2022, Sorina Botezatu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii apelului declarat de Sorina Botezatu și în partea menținerii hotărârii primei instanțe. Totodată, casarea hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei, cu pronunțarea unei hotărâri noi în această parte, cu încasarea prejudiciului moral în sumă de 153 626,16 de lei (f.d. 202-203 verso).

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, prin care solicită repararea prejudiciului material în sumă de 153 626,16 de lei.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare urmau să aprecieze fiecare încălcare admisă de angajator și comportamentul intimatului pe parcursul litigiului. Inclusiv faptul că pârâtul a dat dovadă de rea voință în raport cu dânsa atunci când a tergiversat și satisfacerea cererii prin care am solicitat actele confirmative potrivit cererii de chemare în judecată. Chiar și după ce instanța de fond a emis o încheiere de reclamare a probelor, pârâtul nu s-a conformat să le prezinte demonstrând lipsa de respect pentru participanții la proces.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 05 mai 2022.

La 24 mai 2022, prin intermediul oficiului poștal a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 200), însă la materialele cauzei nu se atestă dovada recepționării scrisorilor de însoțire.

Astfel, Colegiul constată că, recursul depus de Sorina Botezatu la 20 iulie 2022, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 05 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 206).

La 13 septembrie 2022, IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Diomid Gherman” a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând declararea inadmisibilă a recursului (f.d. 209-210).

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei,

p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Sorina Botezatu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Sorina Botezatu.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh